

Rosh Hashaná Perek 2 (segunda parte): Im enam makirim

Mishná 2

A.) Texto y estructura

בראשונה היו משיאין משואות.
משקלקלו הכותים, התקינו שיהו שלוחין יוצאין:

B.) Glosario

samaritanos	כותים	antorchas	משואות	levantar	להשיא
-------------	-------	-----------	--------	----------	-------

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Kiddush Hajódesh 3.8

בראשונה כשהיו בית דין מקדשין את החדש היו משיאין משואות בראשי ההרים כדי שידעו הרחוקים, משקלקלו הכותים שהיו משיאין משואות כדי להטעות את העם התקינו שיהו שלוחים יוצאין ומודיעין לרבים, ושלוחים אלו אינן מחללין את יום טוב ואין צריך לומר שבת שאין מחללין את השבת לקיימו אלא לקדשו בלבד.

Mishná 3

A.) Texto y estructura

כיצד היו משיאין משואות?

מביאין כִּלְנִסָּאוֹת שֶׁל אֶרֶז אֶרְבֵּי וְקָנִים וְעֵצֵי שֶׁמֶן וְנִעְרַת שֶׁל פִּשְׁתָּן וְכוּרָה; בְּמִשְׁיָחָה, וְעוֹלָה לְרֹאשׁ הַהָר וּמִצִּית בֶּהֶן אֶת הָאוֹר וּמוֹלִיךְ וּמְבִיא וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד עַד שֶׁהוּא רוֹאֶה אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה כֵן בְּרֹאשׁ הַהָר הַשְּׂנִי, וְכֵן בְּרֹאשׁ הַהָר הַשְּׁלִישִׁי:

B.) Glosario

enciende	להצית	esponja	נִעְרַת	varas	כִּלְנִסָּאוֹת
llevar	מוליך	lino	פִּשְׁתָּן	cedro	אֶרֶז
subir	מעלה	unguento	מִשְׁיָחָה	cañas	קָנִים

Mishná 4

A.) Texto y estructura

ומאין היו משיאין משואות?
מהר המשחה לסרטבא, ומסרטבא לגרופינא, ומגרופינא לחורן, ומחורן לבית בלתין, ומבית בלתין לא זזו משם, אלא מוליך ומביא ומעלה ומוריד עד שהיה רואה כל הגולה לפניו במדורת האש:

B.) Glosario

moverse	זוּז fogata	מְדוּרָה diáspora	גוּלָּה
---------	---------------	---------------------	---------

Mishná 5

A.) Texto y estructura

חָצַר גְּדוּלָּה הָיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם, וּבֵית יַעֲזֵק הָיְתָה נִקְרָאת, וּלְשֵׁם כָּל הָעֵדִים מִתְּפִנְסִים, וּבֵית דִּין בּוֹדֵקִין אוֹתָם שָׁם. וְסְעוּדוֹת גְּדוּלוֹת עוֹשִׂין לָהֶם בְּשִׁבִיל שְׂיָהוּ רְגִילִין לְבָא.

בְּרֵאשׁוֹנָה לֹא הָיוּ זָזִין מִשָּׁם כָּל הַיּוֹם, הִתְקִין רַבּוֹ גְּמִלְיָאֵל (הַזֵּקֵן) שְׂיָהוּ מִהֲלָכִין אֶלְפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ. וְלֹא אֵלוּ בִלְבַד, אֶלָּא אַף הַחֲכָמָה הַבָּאָה לְיֶלֶד, וְהַבָּא לְהַצִּיל מִן הַדְּלָקָה וּמִן הַגֵּיס וּמִן הַנְּהָר וּמִן הַמַּפְלֵת, הָרִי אֵלוּ כְּאֲנָשֵׁי הָעִיר, וַיֵּשׁ לָהֶם אֶלְפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ:

B.) Glosario

sabia	חֲכָמָה	acostumbrarse	רְגִילִין	patio	חָצַר
incendio	דְּלָקָה	codo	אִמָּה	entrar	מִתְנַכֵּס
derrumbe	מִפּוֹלַת	viento, dirección	רוּחַ	banquete	סְעוּדָה

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Kiddush Hajódesh 3.8

כִּיצַד מִקְבֵּלִין עֲדוֹת הַחֹדֶשׁ, כֹּל מִי שְׂרָאוּי לְהַעֲיֵד שְׂרָאָה אֶת הִירַח בֵּא לְבֵית דִּין, וּבֵית דִּין מְכַנְּסִים אוֹתָן כּוֹלָן לְמִקּוֹם אֶחָד וְעוֹשִׂין לָהֶן סְעוּדוֹת גְּדוּלוֹת כְּדֵי שְׂיָהוּ הָעַם רְגִילִין לְבָא, וְזוּג שְׁבָא רֵאשׁוֹן בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן בְּבִדִיקוֹת שְׂאֲמַרְנוּ, מְכַנְּסִין אֶת הַגְּדוּל וְשׂוֹאֲלִין אוֹתוֹ נִמְצָאוּ דְּבָרֵינוּ מְכוּוֹנִים לְחֻשְׁבוֹן מְכַנְּסִים אֶת חֲבֵרוֹ, נִמְצָאוּ דְּבָרֵיהֶם מְכוּוֹנִין עֲדוֹתֵן קִיּוּמָת, וְשָׂאֵר כֹּל הַזּוּגוֹת שׂוֹאֲלִין אוֹתָם רֵאשֵׁי דְּבָרִים לֹא שְׂצָרִיכִים לָהֶם אֵלָּא כְּדֵי שְׂלֹא יִצְאוּ בְּפָחִי נֶפֶשׁ כְּדֵי שְׂיָהוּ רְגִילִין לְבָא.

Mishné Torá, Hiljot Shabbat 27.16

כֹּל מִי שִׁצָּא בְּרִשׁוֹת בֵּית דִּין כְּגוֹן הָעֵדִים שְׁבָאוּ לְהַעֲיֵד עַל רֵאִיִּת הַלְּבָנָה וְכִיּוּצָא בְּהֵן מִמֵּי שְׂמוֹתֵר לוֹ לְצִאת לְדַבֵּר מְצוּהָ יֵשׁ לוֹ אֶלְפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם שֶׁהִגִּיעַ לוֹ, וְאִם הִגִּיעַ לְמַדִּינָה הָרִי הוּא כְּאֲנָשֵׁי הָעִיר וַיֵּשׁ לוֹ אֶלְפִים אִמָּה לְכָל רוּחַ חוּץ לְמַדִּינָה.

Mishná 6

A.) Texto y estructura

כִּיצַד בּוֹדֵקִין אֶת הָעֵדִים?

זוּג שְׁבָא רֵאשׁוֹן, בּוֹדֵקִין אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן. וּמְכַנְּסִין אֶת הַגְּדוּל שְׂבָהוֹן וְאוֹמְרִים לוֹ אָמַר, כִּיצַד רֵאִיִּת אֶת הַלְּבָנָה, לְפָנֵי הַחֲמָה אוֹ לְאַחַר הַחֲמָה, לְצַפּוֹנָה אוֹ לְדְרוֹמָה, כְּמָה הָיָה גְבוּהָ

וּלְאִין הָיָה נוֹטָה, וְכַמָּה הָיָה רָחֵב. אִם אָמַר לְפָנֵי הַחֲמָה, לֹא אָמַר כָּלֹם. וְאַחַר כֵּן הָיוּ מְכַנְּסִים אֶת הַשָּׁנִי וּבוֹדְקִין אוֹתוֹ. אִם נִמְצְאוּ דְבָרֵיהֶם מְכַנְּנִים, עֲדוּתָן קִיָּמָת. וְשָׁאֵר כָּל הַזּוּגוֹת שׁוֹאֲלִין אוֹתָם רְאֵשֵׁי דְבָרִים, לֹא שֶׁהֵיוּ צְרִיכִין לָהֶן, אֶלָּא כִּדִּי שֶׁלֹּא יֵצְאוּ בְּפָחֵי נֶפֶשׁ, בְּשִׁבִיל שְׂיֵהוּ רְגִילִים לְבֹא:

B.) Glosario

nada	כָּלֹם	sol	צָפוֹן	cómo	כִּיצַד
orientadas	מְכַנְּן	sur	דְּרוֹם	luna	לְבָנָה
deprimidos	פָּחֵי נֶפֶשׁ	ancho	רָחֵב	sol	חֲמָה

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Kiddush Hajódesh 2.4,7

4 בית דין מחשבין בדרכים שהאצטגנינין מחשבין בהם ויודעין הלבנה כשתראה בחדש זה אם תהיה בצפון השמש או בדרומה ואם תהיה רחבה או קצרה ולהיכן יהיו ראשי קרניה נוטין, וכשיבאו העדים להעיד בודקין אותם כיצד ראיתם אותה בצפון או בדרום, להיכן היו קרניה נוטות, כמה היתה גבוהה בראיית עיניכם וכמה היתה רחבה, אם נמצאו דבריהם מכוונין למה שנודע בחשבון מקבלין אותם ואם לא נמצאו דבריהם מכוונין אין מקבלין אותם
7 כיצד מקבלין עדות החדש, כל מי שראוי להעיד שראה את הירח בא לבית דין, ובית דין מכניסים אותן כולן למקום אחד ועושין להן סעודות גדולות כדי שיהיו העם רגילין לבא, וזוג שבא ראשון בודקין אותו ראשון בבדיקות שאמרנו, מכניסין את הגדול ושואלין אותו נמצאו דבריו מכוונים לחשבון מכניסים את חברו, נמצאו דבריהם מכוונין עדותן קיימת, ושאר כל הזוגות שואלין אותם ראשי דברים לא שצריכים להם אלא כדי שלא יצאו בפחי נפש כדי שיהיו רגילין לבא.

Mishná 7

A.) Texto y estructura

רֹאשׁ בֵּית דִּין אוֹמֵר "מְקַדָּשׁ", וְכָל הָעָם עוֹנִין אַחֲרָיו "מְקַדָּשׁ מְקַדָּשׁ".

בֵּין שְׁנֵי נְרָאָה בְּזִמְנוֹ בֵּית שֶׁלֹּא נְרָאָה בְּזִמְנוֹ- מְקַדָּשִׁין אוֹתוֹ.
רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק אוֹמֵר, אִם לֹא נְרָאָה בְּזִמְנוֹ-אֵין מְקַדָּשִׁין אוֹתוֹ, שֶׁכֶּבֶר קִדְּשׁוּהוּ שְׁמַיִם:

B.) Glosario

ya	כֶּבֶר	santificamos	מְקַדָּשִׁין	santificado	מְקַדָּשׁ
----	--------	--------------	--------------	-------------	-----------

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Kiddush Hajódesh 2.8

ואחר כך אחר שתתקיים העדות ראש בית דין אומר מקודש וכל העם עונים אחריו מקודש מקודש ואין מקדשין את החדש אלא בשלשה, ואין מחשבין אלא בשלשה, ואין מקדשין אלא חדש שנראה

בזמנו, ואין מקדשין אלא ביום ואם קדשוהו בלילה אינו מקודש. אפילו ראוהו בית דין וכל ישראל ולא אמרו בית דין מקודש עד שחשכה ליל אחד ושליש, או שנחקרו העדים ולא הספיקו בית דין לומר מקודש עד שחשכה ליל אחד ושליש, אין מקדשין אותו ויהיה החדש מעובר ולא יהיה ראש חדש אלא יום אחד ושליש אע"פ שנראה בליל שלישי, שאין הראייה קובעת אלא בית דין שאמרו מקודש הם שקובעין.

Mishná 7

A.) Texto y estructura

דְּמוֹת צוּרוֹת לְבָנוֹת הָיוּ לוֹ לְרֵבֶן גְּמְלִיאֵל בְּטַבְּלָא וּבִפְתָּל בְּעֵלְיָתוֹ, שְׁפָהוּ מִרְאָה אֶת הַהֲדִיוּטוֹת וְאָמְרוּ, הַכְּזָה רְאִיתָ אוֹ כְּזָה. מִעֲשֵׂה שְׂבָאוֹ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ, רְאִינוּהוּ שְׁחָרִית בְּמִזְרַח וְעֶרְבִית בְּמַעְרָב. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, עֲדֵי שֶׁקָּרַח הֵם. כְּשֶׁבָּאוּ לִיְבֵנָה קִבְּלוּ רֵבֶן גְּמְלִיאֵל. וְעוֹד בָּאוּ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ, רְאִינוּהוּ בְּזַמְנוֹ, וּבְלִיל עִיבוּרוֹ לֹא נִרְאָה, וְקִבְּלוּ רֵבֶן גְּמְלִיאֵל. אָמַר רַבִּי דוֹסָא בֶּן הֶרְפִּינְס, עֲדֵי שֶׁקָּרַח הוּא, הֵיֵאָדָּה מְעִידִין עַל הָאִשָּׁה שְׂיִלְדָּהּ, וְלִמְחַר כְּרִסָּה בֵּין שְׁנֵיהֶם. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, רוּאָה אֲנִי אֶת דְּבָרֶיךָ:

B.) Glosario

novilunio	עבויר	צורות
panza	כָּרֶס	טַבְּלָא

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Kiddush Hajódesh 2.6

אמרו ראינוהו בלא כוונה וכיון שהתבוננו בו ונתכוננו לראותו להעיד שוב לא ראינוהו אין זו עדות ואין מקדשין עליה, שמא עבים נתקשרו ונראו כלבנה וכלו והלכו להם, אמרו עדים ראינוהו ביום תשעה ועשרים שחרית במזרח קודם שתעלה השמש וראינוהו ערבית במערב בליל שלישי הרי אלו נאמנים ומקדשין על ראייה זו שהרי ראוהו בזמנו, אבל הראייה שאמרו שראוהו בשחרית אין נזקקין לה שאין אנו אחראין לראיית שחרית ובידוע שהעבים הם שנתקשרו ונראה להם כלבנה, וכן אם ראוהו בזמנו ובליל עיבורו לא נראה הרי אלו נאמנים שאין אנו אחראין אלא לראיית ליל שלישי בלבד.

Mishná 8

A.) Texto y estructura

שָׁלַח לוֹ רֵבֶן גְּמְלִיאֵל, גּוֹזְרֵי עֲלִיף שֶׁתְּבוּא אֲצִלִּי בְּמִקְלָהּ וּבְמַעוֹתֶיהָ בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁחָל לְהִיּוֹת בְּחֻשְׁבוֹנָהּ.

הֲלָךְ וּמָצְאוּ רַבִּי עֲקִיבָא מִצַּר, אָמַר לוֹ, יֵשׁ לִי לְלַמּוֹד שְׁכָל מָה שֶׁעָשָׂה רֵבֶן גְּמְלִיאֵל עָשׂוּי, שְׁנֵאמַר, (ויקרא כג) "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם" בֵּין בְּזַמְנָן בֵּין שְׁלֹא בְּזַמְנָן, אִין לִי מוֹעֲדוֹת אֵלֶּה אֵלֶּה. בָּא לוֹ אֲצֵל רַבִּי דוֹסָא בֶּן הֶרְפִּינְס, אָמַר לוֹ, אִם בָּאִין

אָנוּ לָדוֹן אַחַר בֵּית דִּינֹו שֶׁל רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, צָרִיכִין אָנוּ לָדוֹן אַחַר כָּל בֵּית דִּין וּבֵית דִּין שֶׁעָמַד מִימֹות מֹשֶׁה וְעַד עַכְשָׁיו, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כד), "וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדַב וְאַבְיָהוּא וְשִׁבְעִים מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל." וְלָמָּה לֹא נִתְפָּרְשׁוּ שְׁמוֹתָן שֶׁל זְקֵנִים, אֶלָּא לְלַמֵּד, שֶׁכָּל שְׁלֹשָׁה וְשִׁלְשָׁה שֶׁעָמְדוּ בֵּית דִּין עַל יִשְׂרָאֵל, הֵרִי הוּא כְּבֵית דִּינֹו שֶׁל מֹשֶׁה.

נִטַּל מִקְלוֹ וּמַעוֹתָיו בְּיָדוֹ, וְהִלָּךְ לִיְבִנָּה אֶצֶל רַבֵּן גַּמְלִיאֵל בְּיוֹם שַׁחַל יוֹם הַכַּפּוֹרִים לְהִיּוֹת בְּחֻשְׁבוֹנוֹ. עָמַד רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וּנְשָׁקוּ עַל רֹאשׁוֹ, אָמַר לוֹ, בֵּא בְּשָׁלוֹם, רַבִּי וְתִלְמִידִי, רַבִּי בְּחֻכְמָה, וְתִלְמִידִי שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶת דְּבָרַי:

B.) Glosario

besar	נשק	caeru	חל	bastón	מקל
		cuenta	חשבון	monedas	מעות

C.) Halajá leMa'asé

Mishné Torá, Hiljot Kiddush Hajódesh 2.10

בית דין שקדשו את החדש בין שוגגין בין מוטעין בין אנוסים הרי זה מקודש וחייבין הכל לתקן המועדות על יום שקדשו בו, אע"פ שזה ידע שטעו חייב לסמוך עליהם שאין הדבר מסור אלא להם ומי שצוה לשמור המועדות הוא צוה לסמוך עליהם שנאמר אשר תקראו אותם וכו'.